

Üleminekuperioodil LEADER kohaliku arengu strateegia muutmisest

Tulenevalt Eesti maaelu arengukava 2014–2020 (edaspidi MAK) pikendamisest 2 aasta võrra, pikeneb ka LEADER meetme rakendamine aastateks 2021 ja 2022. Meetme pikendamise korral on vajalik uuendada ka arengustrateegiaid, mille kaudu LEADER meetmet rakendatakse. Lisaks on MAKi muudatusega LEADER meetmele ettenähtud täiendavaid rahalisi vahendeid 34 588 897 euro ulatuses, millest 4 675 182 eurot lisandus taastekava vahenditest¹. Taastekava vahendeid on võimalik kasutada projektitaotluste (alameede 19.2) rahastamiseks. Uute strateegiate koostamise (alameede 19.1) rahastamise vahendid (1,8 mln) oleme planeerinud tavalistest MAKi vahenditest ning nende kasutusele võtmiseks koostatakse eraldi määrus. Lisanduvate vahendite kasutusele võtmiseks on vajalik uuendada strateegia meetmed ning nende eesmärgid, sihttasemeid ja rahastamiskava, samuti täiendada strateegiat taastekava vahendite kasutamise osas.

Muudatused strateegias

Võttes arvesse asjaolu, et Maaeluministerium plaanib alustada uue programmiperioodi kohalike arengustrateegiate ettevalmistamise meetmega järgmisel aastal, ei ole mõistlik käesoleva muudatusega, mille peamine eesmärk on LEADER meetme sujuv rakendamine üleminekuperioodil, läbi viia uut hetkeolukorra kirjeldust ega piirkondlike vajaduste, nõrkuste, ohtude ja tugevuste analüüsi. Sellest tulenevalt ei ole vajalik läbi viia ka laiapõhjalist kaasamist kogu strateegia muutmise osas, vaid võib moodustada erinevaid töörühmi, teha mõttekorjeid või viia juhatuse/üldkoosoleku tasandile ainult peamised muudatused, eelkõige lisanduva meetmega seonduv.

Üleminekuperioodil LEADER meetme rakendamiseks tuleks strateegiates muuta minimaalselt järgnevat osasid/teha järgmised muudatused:

- pikendada strateegia kehtivust minimaalselt kuni 31.12.2022;
- vaadata üle, kas kehtivad eesmärgid on asjakohased – kuigi kohustust eesmärgid ümber hinnata ei ole, võib siiski olla vajadus teatud strateegilised suunad ümber hinnata või täiendada. Näiteks võivad osad eesmärgid olla ehk ajas muutunud ning on mõistlik need ümber hinnata;
- muuta rahastamiskava – uuendada planeeritavat rahastamise jaotust meetmete ja aastate lõikes, võttes arvesse lisanduvate vahendite osa;
- korrigeerida meetmete sihttasemed – strateegiate koostamisel planeeritud sihttasemed tuleks lisanduva eelarve osas ümber hinnata ning vajadusel korrigeerida ka näitajaid, mida meetmete osas kogutakse;
- uuendada läbivalt strateegias aastaarvud, mis puudutavad tulevase tegevusi, nt:
  - järelhindamise kuupäev;
  - teatud lõpptähtajad;

---

¹ [EUR-Lex - 32020R2094 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- lisada juurde taastekava vahenditest rakendatav COVID-19 olukorra leevendamiseks suunatud meede.

Taastekava vahenditest rahastatava meetme alus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 art 58a alusel on MAKis võimalik kasutada täiendavaid vahendeid põllumajandussektori ja maapiirkondade olukorra leevendamiseks seonduvalt COVID-19 tagajärjel tekkinud olukorraga. MAKi muudatusega on LEADER meetmele suunatud taastekava vahendid projektitaotlustele (alameede 19.2). Nimetatud vahendeid rahastatakse 100% EU vahenditest ning neid rakendatakse lähtuvalt samade reeglite alusel nagu kõiki teisi LEADER projektitaotluste meetmeid, lähtudes eelkõige maaeluministri 23. oktoobri 2015. a määruse nr 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus“ nõuetest. Vahendite kasutamiseks peab kohalik tegevusgrupp looma eraldiseisva meetme. Selles meetmes vastuvõetud, rahuldatud ja makstud taotlusi tuleb eraldiseisvalt käsitleda, kuna Eestil on kohustus nende raames tehtavad maksed, tulemused ja aruandlus esitada Euroopa Komisjonile eraldi.

COVID-19 kriisist tingitud olukorra leevendamiseks mõeldud meede

Taastekava vahendite kasutamine tuleb strateegias ära kirjeldada eraldi meetmena, mille eesmärk vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/2094 artiklile 1. Vastav meede peab olema suunatud majandusliku ja sotsiaalse arengu edendamiseks maapiirkondades ning kaasa aitama majanduse vastupanuvõimelisele, kestlikule ja digitaalsele taastumisele. **Strateegias tuleb meetme rakendamise vajalikkust põhjendada ning välja tuua, kuidas meede aitab kaasa COVID-19 põhjustatud kriisi mõjuga toime tulemisele tegevuspiirkonnas.** Meetmega on piirkondlikult võimalik toetada just neid valdkondi ja tegevusi, mis on piirkonna jaoks kõige akuutsem või vajalikum. Meetme disainimisel tuleb lähtuda maaeluministri 23. oktoobri 2015. a määrusest nr 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus“ ning muudest asjakohastest õigusaktidest. Kuna nimetatud meetme vahendid on piiratud, võib kohalik tegevusgrupp otsustada meetme täiendavale suunitlusele nt väga konkreetselt ühte või mitmesse valdkonda, teatud sihtgrupile või kindlateks tegevusteks. Meetme suunitlus ja kitsendamine on kohaliku tegevusgrupi võimalus mitte kohustus ning eelkõige tuleb lähtuda piirkonna vajadustest ja võimalustest.

Meetme koostamisel tuleb kirjeldada ära kõik nõutavad osad, mis on välja toodud põllumajandusministri 14. oktoobri 2014.a määruse nr 85 „LEADERi kohaliku arengu strateegia ettevalmistamise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord“ § 8.

Strateegia esitamine Maaeluministeeriumile

Strateegia muudatuse peab kinnitama kohaliku tegevusgrupi üldkoosolek. Üldkoosoleku poolt kinnitatud strateegia muudatus tuleb esitada Maaeluministeeriumile. Muudetud strateegia tuleb saata aadressil leader@agri.ee või info@agri.ee koos üldkoosoleku otsusega strateegia muutmise heaks kiitmise kohta ning üldkoosolekust osavõtjate nimekirjaga.

Strateegia esitamisel Maaeluministeeriumile esitatakse vähemalt kolm dokumenti:

1. wordi dokumendina strateegia koos kõikide muudatustega, mis on tehtud (kasutades funktsiooni *track changes*);
2. wordi dokument, milles on selgelt välja toodud, milliseid strateegia osasid on muudetud;
3. lõplik, üldkoosoleku otsusega kinnitatud, muudetud strateegia PDF-dokumendina.

Maaeluministeerium kontrollib muudetud strateegia nõuetele vastavust 30 tööpäeva jooksul alates strateegia saamisest ja teeb strateegia muudatuse kohta otsuse. Vastava otsuse ära kirja koos strateegia muudatusega edastab Maaeluministeerium PRIA-sse, mille järgselt on kohalikul tegevusgrupil õigus muudetud strateegia rakendamise alustada, sh korraldada taotlusvoorusid.

NB: Täiendavaid eelarvelisi vahendeid, mis on määratud maaeluministri käskkirjaga, on võimalik kasutada peale strateegia muudatuse heaks kiitmist Maaeluministeeriumi poolt ning rakenduskava muudatuse heaks kiitmist PRIA poolt.